

دانشگاه هجران
Homage University

مجلس شورای اسلامی
آقایان
شماره ملی: ۱۳۱۵۷۳۳۰

دهمین همایش ملی تازه های روانشناسی مثبت

بازنگری نقش اخلاق حرفه ای در ارتقای کیفیت آموزش معلمان مقطع ابتدایی

فاطمه راسخی اطاقوری^۱، سجاد رمضانیان^۲

۱- کارشناسی ارشد مطالعات منطقه، کارشناس آموزش ابتدایی و معلم

fatemehrasekhi612@gmail.com

۰۹۱۱۲۴۱۵۴۳۶

۲- کارشناس آموزش ابتدایی و مدیر آموزگار

ramziansajjad@gmail.com

۰۹۰۲۶۶۵۲۱۳۳

چکیده

در مقاله حاضر، تمرکز بر روی اهمیت و نقش اخلاق حرفه‌ای در بهبود کیفیت آموزش معلمان مقطع ابتدایی قرار دارد. این مقاله به تحلیل اصول اخلاق حرفه‌ای مانند احترام، امانت‌داری، عدالت و رعایت مسائل اخلاقی در زمینه آموزش می‌پردازد. اصول اخلاق حرفه‌ای مانند احترام، امانت‌داری، عدالت و رعایت مسائل اخلاقی در محیط آموزشی، می‌تواند بهبود کلی آموزش و یادگیری را تسهیل و تقویت کند.

تحقیقات نشان داده‌اند که پایبندی به اصول اخلاق حرفه‌ای می‌تواند بهبود عملکرد و تأثیرگذاری مثبت بر اجرای وظایف معلمان داشته باشد پژوهش‌های اخیر نشان داده‌اند که اخلاق حرفه‌ای نقش بسیار مهمی در بهبود عملکرد و عملکرد معلمان دارد. با توجه به این نتایج، افزایش آگاهی و تقویت اخلاق حرفه‌ای می‌تواند بهبود کیفیت آموزش و یادگیری در مقطع ابتدایی را تسهیل و تسریع نماید.

در این مقاله، راهکارهایی نیز برای تقویت اخلاق حرفه‌ای معلمان ارائه شده است، که امیدواریم منجر به بهبود عملکرد و کیفیت آموزش معلمان و به تبع آن بهره‌وری بیشتر در فرایند آموزش و یادگیری شود.

واژگان کلیدی: اخلاق حرفه ای، معلم، آموزش، مقطع ابتدایی

۱- مقدمه

در عصر حاضر، آموزش و پرورش به عنوان یکی از بنیان‌های اساسی توسعه جوامع مدرن، بیش از پیش به اهمیت ویژه‌ای دست یافته است. وظیفه اصلی آموزش و پرورش، تأمین نیروی انسانی متعهد، متخصص و اخلاقی است که قادر به تدریس و راهنمایی دانش‌آموزان در مسیر رشد و پیشرفتشان باشد. از این رو، نقش معلمان به عنوان عوامل کلیدی در فرآیند آموزشی بی‌نظیر و اساسی است و ارتقای کیفیت آموزش آن‌ها از اهمیت فراوانی برخوردار است.

اما در کنار مباحث تخصصی و فنی، بررسی نقش اخلاق حرفه‌ای در ارتقای کیفیت آموزش معلمان نیز بی‌تردید ضروری است. اخلاق حرفه‌ای نه تنها به معلم کمک می‌کند تا مسئولیت‌های حرفه‌ای خود را به خوبی انجام دهد، بلکه از تأثیر بسزایی بر کیفیت آموزش و پرورش و در نتیجه، رشد سلامت فردی و اجتماعی دانش‌آموزان برخوردار است.

در این مقاله، به بررسی و تحلیل عمیق‌تر نقش اخلاق حرفه‌ای در ارتقای کیفیت آموزش معلمان مقطع ابتدایی خواهیم پرداخت. با تمرکز بر ارتباط مستقیم اخلاق حرفه‌ای با روش‌ها و راهکارهای آموزشی، مطالب این مقاله به دنبال ارائه تأکیدی جدید بر نقش بنیادین اخلاق در پیشرفت حرفه معلمی و در نتیجه، بهبود کیفیت آموزش و پرورش می‌باشد.

اخلاق حرفه‌ای معلم به مجموعه اصول، ارزش‌ها، و رفتارهای اخلاقی است که یک معلم در تمام ابعاد حیات حرفه‌ای خود باید رعایت کند. این اخلاق شامل مسئولیت، انصاف، احترام، صداقت، عدالت، حسن نیت، تعهد، حفظ حریم شخصی دانش‌آموزان، احترام به تنوع فرهنگی، و همچنین انطباق با معیارهای حرفه‌ای مربوط به آموزش و پرورش است. این اخلاق باعث می‌شود که معلمان بتوانند به عنوان نمونه‌های مثبت برای دانش‌آموزان خود عمل کنند و با ایجاد یک محیط آموزشی پویا و ارزشمند، به بهبود کیفیت آموزش و پرورش و تربیت دانش‌آموزان بپردازند (نادری، آیتی و خامسان، ۱۳۹۹).

در واقع اخلاق حرفه‌ای معلم، مجموعه از ارزش‌ها، اصول، و رفتارهایی است که معلم در انجام وظایف حرفه‌ای خود باید رعایت کند. این اخلاق شامل ارزش‌هایی مانند احترام به دانش‌آموزان، انصاف و عدالت، صداقت، مسئولیت‌پذیری، احترام به تفاوت‌های فردی و فرهنگی، حفظ حریم شخصیت دانش‌آموزان، و تلاش برای بهبود کیفیت آموزش و پرورش می‌باشد. اخلاق حرفه‌ای معلم به او کمک می‌کند تا نقشش به عنوان یک مربی و راهنما را با تعهد، انگیزه، و احترام به ارزش‌های اخلاقی اجتماعی انجام دهد و در پیشبرد فرآیند آموزش و پرورش، مثالی روشن و الگویی موثر باشد.

۱-۱- بیان مسئله

در دهه‌های اخیر، بحث و گفتگوهای فراوانی درباره ارتقای کیفیت آموزش و پرورش به وجود آمده است. در این مسیر، نقش معلمان به عنوان عوامل کلیدی در فرآیند آموزشی بی‌تردید از اهمیت بسزایی برخوردار است. با این وجود، با وجود تمرکز بر روش‌ها و فنون آموزشی، یک ابزار اساسی که می‌تواند تأثیر بسزایی در بهبود کیفیت آموزش داشته باشد، اغفال شده است و آن اخلاق حرفه‌ای معلمان است (عظیم و همکاران، ۱۴۰۱).

در این مقاله، ما با موضوع اصلی "بازنگری نقش اخلاق حرفه‌ای در ارتقای کیفیت آموزش معلمان" روبرو هستیم. این مقاله با هدف بررسی اهمیت و تأثیر اخلاق حرفه‌ای بر عملکرد و کیفیت آموزشی معلمان به منظور بهبود فرآیندهای آموزش و یادگیری دانش‌آموزان ارائه می‌شود. اخلاق حرفه‌ای معلمان، به عنوان مجموعه‌ای از ارزش‌ها، اصول و رفتارها، نقش بسزایی در عملکرد و عملکرد آموزشی آن‌ها دارد. این اخلاق حرفه‌ای نه تنها به معلم کمک می‌کند تا مسئولیت‌های حرفه‌ای خود را به خوبی انجام دهد، بلکه از تأثیر بسزایی بر کیفیت آموزش و پرورش و در نتیجه، رشد سلامت فردی و اجتماعی دانش‌آموزان برخوردار است. از این رو، لازم است نقش اخلاق حرفه‌ای در ارتقای کیفیت آموزش معلمان به عنوان یکی از جنبه‌های اساسی و فراتر از تنها ابزاری فنی مورد بررسی قرار گیرد.

از این رو، این مقاله به بررسی ابعاد مختلف اخلاق حرفه‌ای مانند ارزش‌ها، قدرت درک، تعهد و توجه به اصول حرفه‌ای در زمینه‌های مختلف آموزش و پرورش می‌پردازد تا نقش کلیدی و اساسی این مفهوم در بهبود عملکرد و کیفیت آموزش معلمان مورد بررسی قرار گیرد.

۱-۲- اهمیت موضوع

تحقیقات در زمینه بازنگری نقش اخلاق حرفه‌ای در ارتقای کیفیت آموزش معلمان از اهمیت بسیاری برخوردار است. تحقیقات در این زمینه می‌تواند به ما کمک کند تا مفاهیم و اصول اخلاق حرفه‌ای را بهتر درک کنیم و اهمیت آنها را به معلمان آموزش دهیم. اخلاق حرفه‌ای در تدریس نقش بسیار مهم و حیاتی دارد، زیرا این اصول باعث ایجاد ارتباط موثر و مثبت بین معلمان و دانش‌آموزان می‌شود. همچنین، اعتبار و اعتماد به نفس معلمان از طریق رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای تقویت می‌شود، که بهبود کلی کیفیت آموزش و یادگیری منجر می‌شود. بنابراین، تحقیقات در این زمینه می‌تواند به بهبود کارکردهای آموزشی و افزایش کارایی معلمان کمک کند و برای توسعه سیستم آموزشی مفید باشد.

۱-۳- پیشینه تحقیق

پژوهش‌های گوناگونی در زمینه آموزش و پرورش انجام شده است که به بررسی عوامل مختلفی که بر کیفیت آموزش مؤثر هستند، پرداخته‌اند. در این راستا، بررسی نقش اخلاق حرفه‌ای در ارتقای کیفیت آموزش معلمان به عنوان یکی از جنبه‌های مهم و اساسی مورد توجه قرار گرفته است.

مسرور در مقاله‌ای به بررسی بازنگری علل موثر بر نقش معلم در ارتقای کیفیت امور فرهنگی تربیتی دانش‌آموزان، آینده‌سازان جامعه پرداخته است اما در مورد نقش اخلاق حرفه‌ای معلمان بر ارتقای کیفیت آموزشی مطالب ضروری را عنوان نکرده است. همچنین غلامی و همکاران در مقاله‌ای با عنوان اخلاق حرفه‌ای معلمی از منظر فلسفه اخلاقی مارتین بوبر؛ مطالب کلی در زمینه اخلاق حرفه‌ای معلم آورده‌اند اما به ذکر جزئیات در این زمینه نپرداخته‌اند.

تحقیقات نشان داده است که معلمانی که اخلاق حرفه‌ای دارند، توانایی‌های بالاتری در ایجاد ارتباطات مثبت با دانش‌آموزان، موفقیت‌های تحصیلی بیشتری در دانش‌آموزان، و ایجاد محیط‌های آموزشی پویا و حمایت‌کننده را دارا هستند. همچنین، اخلاق حرفه‌ای معلمان به عنوان یک عامل مهم، در ایجاد اعتماد و همکاری بین معلمان، دانش‌آموزان و والدین نیز نقش بسزایی دارد. با توجه به اهمیت اخلاق حرفه‌ای در ارتقای کیفیت آموزش معلمان و تأثیرات مثبت آن بر فرآیند آموزش و پرورش، پژوهش‌های بیشتری برای بررسی عمق این موضوع و ارائه راهکارهای موثر در جهت تقویت اخلاق حرفه‌ای معلمان ضروری می‌باشد.

۲- روش پژوهش

در این مطالعه، روش کتابخانه‌ای به عنوان روش اصلی برای گردآوری اطلاعات و داده‌های مورد نیاز به کار گرفته شده است. این روش شامل مطالعه و تحلیل منابع معتبر علمی از جمله کتب، مقالات، گزارش‌های تحقیقاتی و پایگاه‌های داده معتبر بوده است. در این روش، با استفاده از جستجوی منابع معتبر در کتابخانه‌های دانشگاهی و مراکز تحقیقاتی، اطلاعات لازم درباره نقش اخلاق حرفه‌ای در ارتقای کیفیت آموزشی معلمان جمع‌آوری شده است. پس از جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل و بررسی دقیق این اطلاعات با استفاده از روش‌های تحلیل محتوا و نظریه موجودیت‌ها انجام گرفته است تا به دست آوردن نتایج و استنباط‌های موثر و معتبر برسیم.

با توجه به اهمیت و گستردگی موضوع مورد بررسی، تلاش بر آن شده است که منابع معتبر و گوناگونی از زمینه‌های مختلف مورد بررسی قرار گیرند تا تحلیل جامعی ارائه شود و نتایج تحقیق به شکلی کامل و دقیق منعکس شود.

۳- یافته ها

۱-۳ مفهوم و تعریف اخلاق حرفه ای

اخلاق حرفه‌ای به مجموعه اصول، ارزش‌ها و استانداردهای اخلاقی اشاره دارد که برای فعالیت بهینه و اخلاقی در حوزه‌های مختلف شغلی، به ویژه در زمینه آموزش و پرورش، لازم است. این اصول اخلاقی به عنوان راهنمایی برای رفتارها، تصمیم‌گیری‌ها و ارتباطات فردی در محیط حرفه‌ای عمل می‌کنند (مومنی مهموئی و محمدزاده سنگان، ۱۴۰۰). اهمیت اخلاق حرفه‌ای در حوزه آموزش بسیار بالاست. زیرا معلمان نقش بسیار حیاتی در شکل‌دهی به ذهنیت و رفتار دانش‌آموزان دارند. این اصول اخلاق حرفه‌ای، معلمان را در مواجهه با چالش‌ها و مسائل مختلف در محیط آموزشی هدایت می‌کند و از آنها خواسته می‌شود که برای بهبود کیفیت آموزش و پرورش، از رفتارهایی که با اصول اخلاق حرفه‌ای منطبق نیستند، خودداری کنند. اخلاق حرفه‌ای در حوزه آموزش به معلمان کمک می‌کند تا احترام و ارتباط اثربخش با دانش‌آموزان داشته باشند و با رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای، معلمان قادرند رابطه سالم و متقابل با دانش‌آموزان خود را برقرار کنند که بر افزایش احترام متقابل و ارتباط اثربخش تأثیرگذار است.

اخلاق حرفه‌ای شامل احترام به حقوق و ارزش‌های دیگران است. این احترام باعث ایجاد محیط آموزشی امن و مهیج می‌شود که برای یادگیری دانش‌آموزان بسیار مؤثر است، علاوه بر این معلمان با رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای، نمونه‌ای از رفتار اصولی و اخلاقی برای دانش‌آموزان خود ارائه می‌دهند و آنها را به رفتارهای مطلوب اجتماعی الهام می‌دهند. مفهوم اخلاق حرفه‌ای در زمینه آموزش، اساسی برای ارتقای کیفیت و اثربخشی آموزش و پرورش است و معلمان باید به عنوان نمایندگان این اصول عمل کرده و با رفتارهای اخلاقی، بهبود محیط آموزشی و دستاوردهای آموزشی دانش‌آموزان خود را تضمین کنند.

۲-۳ ارتباط بین اخلاق حرفه‌ای ارتقای کیفیت آموزش

ارتباط میان اخلاق حرفه‌ای معلمان و کیفیت آموزش یکی از جوانب بسیار مهم و حیاتی است که تأثیر زیادی بر توسعه و پیشرفت سیستم آموزشی دارد. اخلاق حرفه‌ای معلمان عاملی است که به طور مستقیم بر روی رفتارها، تصمیم‌گیری‌ها و ارتباطات آنها تأثیر می‌گذارد و در نهایت بهبود کیفیت آموزش را به همراه دارد (باشکوه اجیرلو، ۱۴۰۱).

یکی از تأثیرات مهم اخلاق حرفه‌ای بر رفتارها و تصمیم‌گیری‌های معلمان، افزایش سطح مسئولیت‌پذیری آنان است. معلمانی که از اصول اخلاق حرفه‌ای پیروی می‌کنند، معمولاً به مسئولیت‌پذیری بیشتری در اجرای وظایف خود می‌پردازند و از رفتارهایی که ممکن است به کاهش کیفیت آموزش منجر شود، خودداری می‌کنند.

علاوه بر این، اخلاق حرفه‌ای به معلمان کمک می‌کند تا روابط مثبت و مؤثری با دانش‌آموزان، همکاران و والدین برقرار کنند. احترام به حقوق دیگران، صداقت، انصاف و توجه به نیازهای دیگران از جمله اصول اخلاق حرفه‌ای است که باعث ایجاد ارتباطات سالم و مؤثر در محیط آموزشی می‌شود.

اخلاق حرفه‌ای همچنین به معلمان کمک می‌کند تا در فرآیند تصمیم‌گیری‌هایشان، از ارزیابی دقیق و عادلانه وضعیت‌ها و نیازهای دانش‌آموزان و محیط آموزشی استفاده کنند. معلمانی که با اخلاق حرفه‌ای عمل می‌کنند، معمولاً تصمیماتی می‌گیرند که برای بهبود کیفیت آموزش و یادگیری دانش‌آموزان موثر هستند و باعث ایجاد فرصت‌های یادگیری بهتری می‌شوند. در نتیجه، اخلاق حرفه‌ای به عنوان یک راهنمای معنوی و اخلاقی برای معلمان، نقش بسیار مهمی در بهبود کیفیت آموزش دارد. با رعایت اصول و ارزش‌های اخلاق حرفه‌ای، معلمان می‌توانند به عنوان نمونه‌هایی ایده‌آل از رفتار اخلاقی و مسئولیت‌پذیری عمل کنند و بهبود کیفیت آموزش و پرورش را تضمین نمایند.

۳-۳ انواع اخلاق حرفه‌ای در حوزه آموزش

اخلاق حرفه‌ای برای معلمان شامل چندین اصل و ارزش است که با رعایت آنها می‌توانند بهبود کیفیت آموزش را فراهم کنند. این اصول و ارزش‌ها عبارتند از:

۱. احترام به دانش‌آموزان: معلمان باید احترام و توجه لازم را به نیازها، قابلیت‌ها و توانایی‌های هر دانش‌آموز داشته باشند. ایجاد یک محیط مهربان و پذیرایی که به دانش‌آموزان احساس ارزشمندی و امانت کردن کنند، از اصول اساسی اخلاق حرفه‌ای است. این بدان معناست که معلمان باید به هر دانش‌آموز به عنوان یک فرد منحصر به فرد با نیازها و خصوصیات خاص خود نگاه کنند و برای رسیدن به پتانسیل آن دانش‌آموز تلاش کنند. ایجاد یک محیط صمیمی و پذیرایی در کلاس، به دانش‌آموزان احساس می‌دهد که مورد احترام و توجه قرار گرفته‌اند و این امر به ایجاد احساس ارزشمندی و امانت در آنها کمک می‌کند. این اصل از اخلاق حرفه‌ای نشان می‌دهد که معلمان باید به دانش‌آموزان خود با احترام و ارزش‌گذاری بپردازند و آنها را به عنوان شخصیت‌های منحصر به فردی بشناسند که ارزش توجه و حمایت دارند (شاکری، کهدویی و عباسی هرخته، ۱۴۰۱).
۲. تعهد به حرفه: معلمان باید به تعهد خود به حرفه و ارائه بهترین خدمات آموزشی به دانش‌آموزان واقف باشند. تعهد به حرفه به معنای پیگیری آموزش و پرورش با استفاده از بهترین روش‌ها و رویکردهاست. و به این معناست که معلمان مسئولیت خود را نسبت به فرآیند آموزش و پرورش و پیشرفت دانش‌آموزان به جدیت و تمامیت بپذیرند. آنها باید بهترین تلاش خود را برای ارتقای سطح آموزش و پرورش انجام دهند و از روش‌ها و رویکردهای بهترین موجود برای این منظور استفاده کنند. این اصل از اخلاق حرفه‌ای به معلمان یادآوری می‌کند که آنها مسئولیت بسیار مهمی در قبال پیشبرد فرآیند یادگیری دانش‌آموزان دارند و باید این مسئولیت را با اعتقاد و انگیزه به تمامیت و تعهد به حرفه‌ی خود بپذیرند (کمال زاده و سلیمی، ۱۳۹۷).
۳. صداقت و انصاف: معلمان باید در ارتباط با دانش‌آموزان، والدین و همکارانشان، صادق و صاف باشند و به انصاف عمل کنند. صداقت و انصاف در ارتباط با دیگران، اعتماد و همکاری را تقویت می‌کند و بهبود کیفیت آموزش را تسهیل می‌کند. پس معلمان باید به دقت و بدون انحراف در ارتباط با دانش‌آموزان، والدین و همکارانشان عمل کنند و همواره صادق و رکیک باشند. این ارزش از اخلاق حرفه‌ای نشان می‌دهد که ارتباطات معلمان با دیگران باید بر پایه روابط متقابل احترام و اعتماد مبنی بر صداقت و انصاف بنا شده باشد. این نوع ارتباطات سالم و مبتنی بر اصول اخلاقی، بهبود کیفیت آموزش و پرورش را تسهیل و تسریع می‌کند و به ایجاد یک محیط آموزشی مثبت و حمایتی کمک می‌کند (میرکمالی و حاج خزیمه، ۱۳۹۵).
۴. مهارت‌های ارتباطی: معلمان باید بر مهارت‌های ارتباطی قوی تمرکز کنند تا بتوانند با دانش‌آموزان، والدین و همکاران به بهترین شکل ارتباط برقرار کنند. ارتباط موثر باعث تسهیل فرآیند یادگیری و بهبود کیفیت آموزش می‌شود. ارتباط موثر با دانش‌آموزان می‌تواند شامل گوش دادن فعال به نیازها و مشکلات آنها، فهم عمیق از وضعیت روانی و ذهنی آنها، و ارائه بازخورد موثر و سازنده باشد. این نوع ارتباط موثر به دانش‌آموزان احساس می‌دهد که مورد توجه و پشتیبانی معلمان قرار دارند و این باعث افزایش انگیزه و تمایل به یادگیری آنها می‌شود. همچنین، ارتباط موثر با والدین می‌تواند به تقویت همکاری و هماهنگی بین خانواده و مدرسه کمک کند. با ارتباط فعال و موثر با والدین، معلمان می‌توانند نیازها و انتظارات خانواده را بهتر فهمیده و برنامه‌های آموزشی را بر

اساس آنها شکل دهند که به بهبود عملکرد و یادگیری دانش‌آموزان کمک می‌کند تمرکز بر مهارت‌های ارتباطی قوی توسط معلمان می‌تواند به بهبود فرآیند یادگیری و کیفیت آموزش کمک کند، زیرا ارتباط موثر انگیزه‌بخش است و احساس ارتباط و ارزشمندی را در دانش‌آموزان تقویت می‌کند (هوتی، الهی و ارژنگ، ۱۴۰۱).

۵. پیگیری رویکردهای نوآورانه: معلمان باید به دنبال روش‌های نوآورانه و ایده‌هایی باشند که به بهترین شکل ممکن به نیازهای دانش‌آموزان پاسخ دهند و فرآیند یادگیری را تحریک کنند. معلمان باید به دنبال روش‌های نوآورانه و ایده‌هایی باشند که به بهترین شکل ممکن به نیازهای دانش‌آموزان پاسخ دهند و فرآیند یادگیری را تحریک کنند. نوآوری در آموزش به معنای استفاده از روش‌ها، فرآیندها، فناوری‌ها و ابزارهای جدید و خلاقانه است که به بهبود فرآیند یادگیری و ارتقای کیفیت آموزش کمک می‌کند. معلمان باید تلاش کنند تا با کشف روش‌های نوآورانه، توجه به نیازها و توانایی‌های مختلف دانش‌آموزان را جلب کنند و آنها را به یادگیری فعال و پویا ترغیب کنند استفاده از روش‌های نوآورانه می‌تواند به ایجاد محیطی فعال و پویا در کلاس درس کمک کند که انگیزه و علاقه دانش‌آموزان را به یادگیری افزایش دهد. به عنوان مثال، استفاده از فناوری‌های نوین، ارائه فعالیت‌های گروهی و همکاری‌های متقابل، ایجاد موقعیت‌های یادگیری مستند و تجربی، و استفاده از روش‌های فعال‌سازی تفکر و خلاقیت می‌تواند به بهبود فرآیند یادگیری و پیشرفت دانش‌آموزان کمک کند بنابراین، معلمان باید به دنبال نوآوری و خلاقیت در آموزش باشند تا بتوانند به بهترین شکل ممکن به نیازهای دانش‌آموزان پاسخ دهند و فرآیند یادگیری را تحریک کنند. این اقدامات به ایجاد محیطی موثر و الهام‌بخش برای یادگیری و توسعه دانش‌آموزان منجر خواهد شد (غلام پور، پورشافیعی و واشقانی، ۱۳۹۸).

با رعایت این اصول و ارزش‌ها، معلمان می‌توانند محیط آموزشی مثبتی را ایجاد کنند و بهبود کیفیت آموزش را به همراه داشته باشند. این اصول و ارزش‌ها به عنوان راهنمایی برای معلمان در پیشبرد آموزش و پرورش به شکل اخلاقی و مسئولانه عمل می‌کنند.

۳-۴ راهبردهای تقویت اخلاق حرفه‌ای در معلمان مقطع ابتدایی

راهبردهای تقویت اخلاق حرفه‌ای در معلمان مقطع ابتدایی به عنوان یک مسئله حیاتی و اساسی در محیط آموزشی بسیار اهمیت دارد. الگویی قدرتمند از اخلاق حرفه‌ای به عنوان معلم، یکی از مهمترین عوامل تقویت اخلاق حرفه‌ای در معلمان ابتدایی است. وقتی معلمان به عنوان نمونه‌ای برتر از اخلاق و رفتارهای حرفه‌ای عمل می‌کنند، آنها برای دانش‌آموزان الگوی بسیار مهمی هستند. اعمال اخلاقی معلمان در مواقع چالشی، رفتارها و اعمالشان در برخورد با دانش‌آموزان و همکارانشان، احترام و شفافیت در ارتباطاتشان، و تعهد به اصول اخلاق حرفه‌ای، همه اینها مهم‌ترین جنبه‌های الگو بودن یک معلم است.

از اهمیت بالای این الگوی اخلاقی می‌توان به این نکته اشاره کرد که دانش‌آموزان بسیاری از اعمال و رفتارهای معلمان را تقلید می‌کنند و از آنها الگو می‌گیرند. بنابراین اگر معلمان به عنوان مثال‌هایی از اخلاق حرفه‌ای عمل کنند، این الگو برای دانش‌آموزان ترغیب‌کننده‌ای برای پیروی از اصول و ارزش‌های اخلاق حرفه‌ای خواهد بود (موسوی، ۱۳۹۹).

همچنین راهکار دوم برای تقویت اخلاق حرفه‌ای در معلمان ابتدایی ایجاد فرصت‌های آموزش و آموزش مداوم برای آنها است. این فرصت‌ها می‌توانند شامل دوره‌های آموزشی، کارگاه‌ها، سمینارها، و گروه‌های مطالعاتی مرتبط با اخلاق حرفه‌ای باشند.

آموزش اصول و ارزش‌های اخلاق حرفه‌ای معلمان را در برابر موقعیت‌های معمول و چالشی که در محیط آموزشی ممکن است رو به رو شوند، تقویت می‌کند. این آموزش‌ها می‌توانند به معلمان کمک کنند تا بهترین تصمیمات را در مواجهه با موقعیت‌های پیچیده و دشوار بگیرند و از اخلاق حرفه‌ای خود بهترین استفاده را ببرند همچنین، فرصت‌های آموزشی مداوم معلمان را به روز نگه می‌دارند و آنها را با تحولات و نیازهای جدید در زمینه اخلاق حرفه‌ای آشنا می‌کنند. این به معلمان کمک می‌کند تا مهارت‌های اخلاقی خود را بهبود بخشند و همیشه الگویی مثبت و قدرتمند از اخلاق حرفه‌ای برای دانش‌آموزان خود باشند (غلام پور و پورشافیعی، ۱۳۹۹).

راهکار سوم برای تقویت اخلاق حرفه‌ای در معلمان ابتدایی می‌تواند شامل ایجاد یک فضای سازنده و حامی از اخلاق حرفه‌ای در محیط آموزشی باشد. این فضا باید از نظر مدیران مدرسه، همکاران و دیگر پرسنل مدرسه پشتیبانی شود.

ایجاد فضایی که ارزش‌ها و اخلاق حرفه‌ای به عنوان یک بخش اساسی از فعالیت‌های مدرسه تلقی شود، می‌تواند به معلمان کمک که این ارزش‌ها را در کارهای آموزشی و روزمره خود با تمرکز و تعهد بیشتری پیگیری کنند چرا که ایجاد فضای باز و ارتباطی باز بین معلمان، دانش‌آموزان، والدین و دیگر اعضای اجتماع مدرسه، می‌تواند به تقویت اخلاق حرفه‌ای در معلمان کمک کند. این ارتباطات می‌توانند فرصت‌هایی برای گفت‌وگو، تبادل نظر و اندیشیدن در مورد ارزش‌ها و اصول اخلاقی فراهم کنند.

به همین ترتیب، ایجاد یک فضای بازخورد سازنده و اجتماعی که افراد به آزادی بیان افکار و ارتقاء ارزش‌های مثبت تشویق شوند، می‌تواند به تقویت اخلاق حرفه‌ای در معلمان کمک کند و باعث افزایش کیفیت آموزش و پرورش شود.

راهکار چهارم برای تقویت اخلاق حرفه‌ای در معلمان ابتدایی می‌تواند شامل ارتقای سطح آموزش و پرورش اخلاقی در دوره‌های آموزشی معلمان باشد. این دوره‌ها باید به معلمان کمک کنند تا ارزش‌ها، اصول اخلاقی، و مفاهیم اخلاق حرفه‌ای را در محیط آموزشی بهتر درک کنند و به کاربرد آن‌ها در زندگی مدرسه‌ای و خارج از مدرسه آشنا شوند (اسدی، ۱۴۰۰).

این دوره‌ها می‌توانند شامل مباحثی حول اخلاقیات حرفه‌ای، روش‌های حل اختلاف، ارتباطات اثربخش با دانش‌آموزان و والدین، ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی و سایر موارد مرتبط با اخلاق حرفه‌ای باشند و با انجام این دوره‌های آموزشی، معلمان قادر خواهند بود ارتباط‌های پویا و موثرتری با دانش‌آموزان، همکاران و اعضای جامعه مدرسه برقرار کنند و از آن دیدارها خرجی کسب کنند که باعث بهبود روابط اجتماعی و توانایی‌های روانی-اجتماعی آن‌ها خواهد شد.

راهکار پنجم برای تقویت اخلاق حرفه‌ای معلمان ابتدایی می‌تواند توسعه‌ی یک فرهنگ سازمانی منعطف و پویا در مدرسه باشد. این فرهنگ سازمانی باید مبتنی بر ارزش‌ها و اصول اخلاقی بوده و توانایی ایجاد محیطی سالم، اعتمادآميز و پذیرا برای همه اعضای جامعه مدرسه را فراهم کند (پروین و همکاران، ۱۴۰۰).

برای ایجاد این فرهنگ سازمانی، مدیران و معلمان باید برنامه‌ها و فعالیت‌هایی را طراحی کنند که به ارتقای تعاملات اجتماعی، تقویت همبستگی، ترویج همکاری و احترام متقابل بین اعضای جامعه مدرسه کمک کنند.

ایجاد فضایی برای بحث و گفتگو درباره اخلاق حرفه‌ای، ارزش‌ها و اصول موردنیاز در تدریس و رفتارهای مدرسه‌ای نیز می‌تواند به تقویت اخلاق حرفه‌ای معلمان کمک کند. این امر به معلمان اجازه می‌دهد تا تجارب، نگرش‌ها و دیدگاه‌هایشان را به اشتراک بگذارند و از یکدیگر یاد بگیرند.

۴- نتیجه گیری

در مقاله حاضر درباره نقش اخلاق حرفه‌ای در ارتقای کیفیت آموزش معلمان مقطع ابتدایی بحث شده است. نتایج این تحقیق نشان داده است که اخلاق حرفه‌ای نقش بسیار مهمی در پیشرفت و بهبود کیفیت آموزش معلمان دارد. معلمان که از اصول اخلاق حرفه‌ای پیروی می‌کنند، معمولاً دارای روحیه همکاری، احترام به دیگران، اخلاقیات قوی و تعهد به کار خود هستند. با توجه به یافته‌های تحقیقات، می‌توان نتیجه گرفت که ارتقاء اخلاق حرفه‌ای معلمان می‌تواند بهبود عملکرد آن‌ها در کلاس درس، ایجاد محیط آموزشی مثبت و توسعه روابط مثبت با دانش‌آموزان و همکاران خود منجر شود توسعه‌ی برنامه‌های آموزشی و پشتیبانی از معلمان برای تقویت اصول اخلاق حرفه‌ای، یکی از راهکارهای کلیدی برای بهبود کیفیت آموزش در مقطع ابتدایی است در نتیجه پایبندی به اخلاق حرفه‌ای در آموزش مقطع ابتدایی، عاملی کلیدی در ارتقای کیفیت آموزشی است. این امر نه تنها بر عملکرد معلمان در کلاس درس موثر است بلکه به توسعه محیط‌های آموزشی مثبت و سازنده نیز کمک می‌کند. بنابراین، توجه به توسعه و اجرای برنامه‌های آموزشی که بر تقویت اصول اخلاق حرفه‌ای تمرکز دارند، باید به عنوان یکی از اولویت‌های اصلی در نظام آموزشی مورد توجه قرار گیرد. این اقدامات نه تنها به ارتقای کیفیت آموزش کمک می‌کنند بلکه زمینه‌ساز پرورش نسلی از دانش‌آموزان مسئولیت‌پذیر، اخلاق‌مدار و توانمند در جامعه خواهند بود.

۵- منابع

مسرور، رضا، ۱۳۹۴، بازنگری علل موثر بر نقش معلم در ارتقاء کیفیت امور فرهنگی تربیتی دانش آموزان آینده سازان جامعه، سومین همایش ملی مدرسه فردا، چالوس.

غلامی، محمداحمد، بختیار نصرآبادی، حسن علی و حیدری، محمدحسین. (۱۴۰۱). اخلاق حرفه ای معلمی از منظر فلسفه اخلاقی مارتین بوبر، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، سال هفدهم، شماره ۲، ۱۴۰۱.

نادری، فاطمه، آیتی، محسن، و خامسان، احمد. (۱۳۹۹). نقش صلاحیت و اخلاق حرفه ای در نگرش معلمان مقطع ابتدایی به شخصی سازی یادگیری. اخلاق زیستی، ۱۰ (۳۵)، ۰-۰.

امیدوار، عظیم، زاهدبابلان، عادل، معینی کیا، مهدی، و خالق خواه، علی. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر اخلاق اسلامی کار بر اشتیاق شغلی معلمان با نقش میانجی تعهد حرفه ای (مطالعه موردی: معلمان مقطع ابتدایی شهر اردبیل). اخلاق زیستی، ۱۲ (۳۷)، ۰-۰.

مومنی مهموئی، حسین، و محمدزاده سنگان، عایشه. (۱۴۰۰). بررسی نقش سواد برنامه درسی در توسعه حرفه ای معلمان با میانجی گری اجتماعات حرفه ای یادگیری معلمان مقطع ابتدایی شهرستان خواف. توسعه حرفه ای معلم، ۶ (۲) (پیاپی ۲۰)، ۱-۱۹.

باشکوه اجیرلو، حسن، زاهدبابلان، عادل، اکبری، تقی، و خالق خواه، علی. (۱۴۰۱). ارائه مدل به کارگیری استعدادها و نقش آن در اخلاق حرفه ای معلمان دوره ابتدایی. اخلاق زیستی، ۱۲ (۳۷)، ۰-۰.

شاگری، محسن، کهدویی، سمیه، و عباسی هرفته، شیما. (۱۴۰۰). اثربخشی آموزش اخلاق حرفه ای بر درگیری شغلی و تعهد سازمانی در بین معلمان دوره ابتدایی. اخلاق در علوم و فناوری، ۱۶ (۱)، ۶۰-۶۸.

کمال زاده، نسرين، و سلیمی، مهتاب. (۱۳۹۷). نقش سرمایه اجتماعی و فرهنگی در کیفیت زندگی کاری و شادکامی معلمان مقطع ابتدایی. توسعه حرفه ای معلم، ۳ (۴)، ۷۵-۹۳.

میرکمالی، سیدمحمد، و حاج خزیمه، مجتبی. (۱۳۹۵). ارائه الگوی اخلاق حرفه ای برای معلمان مدارس ابتدایی: مطالعه موردی: معلمان مدارس ابتدایی پسرانه دولتی در شهر تهران. مطالعات آموزش و آموزشگاهی، ۵ (۱۴)، ۹-۲۷.

هوتی، فاطمه، الهی، ذبیح اله، و ارژنگ، زینب. (۱۴۰۱). رابطه ی اخلاق حرفه ای با خودکارآمدی و عملکرد شغلی معلمان ابتدایی. اخلاق حرفه ای در آموزش، ۱ (۲)، ۶۸-۸۲.

غلام پور، میثم، پورشافعی، هادی، و واشقانی فراهانی، احمد. (۱۳۹۸). نقش فرهنگ و سلامت سازمانی بر اخلاق حرفه ای معلمان. اخلاق در علوم و فناوری، ۱۴ (۱)، ۷۵-۸۱.

موسوی، ستاره. (۱۳۹۹). بررسی میزان کاربست اینترنت در راستای ارتقای توسعه حرفه ای در بین معلمان ابتدایی اصفهان. توسعه حرفه ای معلم، ۵ (۳) (پیاپی ۱۷)، ۱۳-۳۰.

دانشگاه هجران
Homage University

دهمین همایش ملی

مؤسسه ملی پژوهشگران
آموزشی
شناسه ملی: ۱۳۱۵۷۳۳۰

تازه های روانشناسی مثبت

غلام پور، میثم، و پورشافعی، هادی. (۱۳۹۹). نقش هوش معنوی و اخلاق حرفه ای بر تعلل ورزی شغلی معلمان. اخلاق در علوم و فناوری، ۱۵(۱)، ۸۶-۹۲.

اسدی، آتنا. (۱۴۰۰). شناسایی چالش ها و موانع ارتقای صلاحیت حرفه ای معلمان مدارس ابتدایی در دوران شیوع کرونا. پژوهش در آموزش علوم ابتدایی، ۳(۶)، ۷۷-۸۸.

بنیادی، پروین، ساکی، رضا، و فضل الهی قمشی، سیف اله. (۱۴۰۰). شناسایی عوامل موثر بر تعالی منابع انسانی در آموزش و پرورش (معلمان مقطع ابتدایی). جامعه شناسی آموزش و پرورش، ۱۷(۱)، ۳۳۲-۳۴۱.